

טיב הקהילה

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד' אויף אידיש

בנשיאות מורנו ורבנו הר"צ

רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

אחרי-קדושים

י"ב אייר תשפ"ה

די צייטן לויט אומק דרושלים

זמני הדלקת הנרות ומצ"ש

הדרה"ג 6:49

מוצ"ש 8:07

ר"ת 8:43

סוף זמן קריאת שמע ותפילה

סוזק"ש א' 8:19 | סוז"ת א' 9:45

סוזק"ש ב' 9:08 | סוז"ת ב' 10:17

די צייטן לויט די וועגער זייגער

גלייחמס:

קל"ג

שנה ג

טיב

המערבת

דאס ידאָה און איר תועלת

אמאל האט פאסירט, אז אן איש מורם מעם, א תלמיד חכם מפורסם, איז געפרובט געווארן מיט גאר א שווערע נסיון, און האט ליידער נישט עומד בנסיון געווען. זיין שאנד איז ליידער אנטפלעקט געווארן ברבים, און זיין נאמען איז געווארן זייער מבזה, ער האט פארלוירן זיין חשובן אמט און אויך דערלייגט זיין שטעלע אזוי אז מאגאָרָאָרַמאַ איז ער געפאלן לבידאָ עמקתא.

איינגטליך איז דאס געווען א גרויסער וואונדער, וויבאלד ער איז דאך געווען א גרויסער תלמיד חכם, און ווי פאסט עס פאר אים אז ער זאל נישט ביישטיין דעם נסיון, און אפילו אויב עס איז געווען חכמתו קודמת לידאָה, האט ער דאך געוואוסט אז ער וועט ווערן צו שאנד, און אפילו אויב זיין רוחניות איז אים נישט טייער געווען, האט ער דאך געוואוסט אז ער וועט אויך דערלייגן זיין גשמיותדיגע שטעלע, אויב אזוי, וויאזוי איז ער דורכגעפאלן?

ווען מען האט געפרעגט דער לעלובער רבי, רבי משה מרדכי דערוועג, האט ער געגעבן צו פארשטיין דעם ענין ווי פאלגנד – אויב מען האט גוזר געווען פון הימל צו לייגן דעם מענטש אין א נסיון, נעמט אונז עס אים זיין שכל, אויך נעמט מען צו פון אים אלע מדריגות צו וועלכע ער האט זוכה געווען, ווייל אנדערש איז עס נישט קיין נסיון, און נאר דעמאלטס ווען ער איז אן דעת, און אן קיין מדריגות, און דער רוח שטות איז זיך מתגרה אין אים, דעמאלטס הייסט עס אז ער שטייט פאר א נסיון, פון איין זייט טוט זיין יצר אים איינרעדן און ציט זיין הארץ צו שלעכטס, און פון די אנדערע זייט ווייסט ער אז דאס איז קעגן דער רצון פונעם הייליגן באשעפער. און וואס טוט איבערוועגן? דאס ידאָה וועגט איבער! ווייל הכל בידי שמים חוץ מידאָת שמים, אויב א מענטש האט זוכה געווען צו ידאָה קען מען עס נישט צונעמען פון אים, און דאס איז וואס טוט אים צוריקהאלטן פון זיך לאזן איינרעדן צום עצת היצר, אבער אויב די ידאָה איז ווייט פון אים, דעמאלטס טוט דער רוח שטות דאס זיינען, און איז אימשיטאנד חלילה צו מאכן דעם מענטש אריינפאלן אינעם נעץ פונעם יצר.

ענדליך דערצו, געפינען מיר אין די פרשה פון די וואך, אז כאטש די תורה באריימט זיך מיט אהרן קדוש ה', אז ער האט גארנישט משנה געווען, נאר האט טאג-טעגליך מיט געווען די ליכט פון די מנורה מיטן זעלבן תשוקה אזוי ווי ער האט עס געטון צום ערשטן מאל, און כאטש דאס איז טאקע א געוואלדיגע מדריגה, פונדעסטוועגן איז דאס נאר מצד אהבה, און דאס אלעס טוט נישט ביישטיין פארן מענטש אינדערצייט פון א נסיון, און מיר האבן נאך אלץ מורא אז אויב עס וועט נתעורר ווערן אין אים א פארמערטע ליבשאפט צום באשעפער וועט ער אריינגיין לפני ולפנים, און טראצדעם וואס ער ווייסט אז דער רצון השם איז נישט אזוי, פונדעסטוועגן איז אהבה מקלקלת את השוה, און כדי אים צוריקצוהאלטן דערפון, האט די תורה הקדושה געדארפט מעורר זיין אין אים די מדה פון ידאָה, מיט א וואונדער אז ער זאל נישט שטארבן אזוי ווי זיינע קינדער זענען געשטארבן, ווייל די ידאָה און נאר די ידאָה איז דער פאסיגער געווער צו אפשוואכן דעם כח פון דער נסיון.

(עפ"י טיב התורה – אחרי)

טיב

הפרשה

די השפעה פון א מקום

כמעשה ארץ מצרים וכמעשה ארץ כנען אשר ישבתם בה

אין די וואכענדיגע פרשה זאגט די תורה אן פאר דעם איד אז כמעשה ארץ מצרים אשר ישבתם בה – אז ווי די מעשים פון מצרים – זאלסטו נישט טון, און אויך נישט ווי די מעשה ארץ כנען, און דער פסוק פירט אויס ובחוקתיהם לא תלכו.

רש"י אויפ'ן פסוק לייגט צו, מגיד שמעשיהם של מצרים ושל כנענים מקלקלים מכל האמות ואותו מקום שישבו בו ישראל מקלקל מן הכל.

ווען מען לערנט די רש"י זעט מען אז רש"י האט אפגעלערנט אז וועגן דעם פעלט זיך אויס אן עקסטרע ווארענונג פאר כלל ישראל אז מען זאל זיך נישט אפלערנען פון די צוויי לענדער – ווייל די צוויי לענדער האבן מער השפעה אויפ'ן כלל ישראל ווי די איבריגע פעלקער – ווייל מיט די מצרים איז כלל ישראל געווען אסאך יארן, און מיט די כנענים איז דער שייכות פון כלל ישראל דורך דער מקום – ווייל כלל ישראל וואוינט אין די ארט וואו זיי האבן געוואוינט די אלע יארן.

די תורה לערנט דא אויס א וויכטיגע נקודה איבער די כח פון דער מקום און דער כח פון די סביבה וועלכע קלעבט זיך צום מענטש מער ווי אנדערע זאכן, אויך ווען די סביבה איז נישט פריינטליך צו די אידן.

מיר ווייסן דאך אז די מצרים האבן געפייניגט די אידן בחמור ובלבנים און אז די פיינונג איז געווען אזוי שטארק אז זיי האבן געדארפט טעגליך בויען גרויסע געביידעס און אניאגן דער צאל, און אז מען האט נישט אנגעיאגט האט מען אריינגעשטעלט די קינדער פון דעם מענטש אין די וואנט, און עס איז זיכער אז די אידן האבן נישט ליב געהאט די מצרים, אבער דאך זאגט זיי די תורה אן אז זיי זאלן זיך נישט אפלערנען פון זיי, ווייל די סביבה און די מקום האבן אן אויסערלישער כח און מען קען זיך אלעמאל אפלערנען פון דעם אליין.

די געדאנק זעט מען אין אסאך ערטער, און אויך אין די פריערדיגע פרשה ווען די תורה רעדט ארום פון די פרשה פון די נגעים זאגט דארט די תורה אז נאך דעם וואס מען ווילט אין די 'הסגר' שטוב פון דער מצורע ווערט מען טמא ביז ביינאכט און <<< | המשך אין עמוד ב' |

מען קען הערן שמועס'ן און דרשות

פון מורנו ורבנו שליט"א – אין אן עקסטערע נומער

אידיש: 073-2951321 | לשה"ק: 073-2951320

טיב

ההודעות

י"ר תועה הרוחנית: ר' יעקב רבינוביץ | עורך: ש. גולדשטיין

מעשיות אויף השגחה פרטית אַזערמאן זיך לײַנאַרס

עלוי קולות זרײַ בעלײַ תפילות אין זרײַ טאטע

טאג טעגליך דאווענען איך שחרית מיט א מנין קבוע.
עס איז א מנין קבוע, אבער א וואקעלדיגע מנין, איך האלט עס אן, איך
האב די זכיה אז אדאנק מיר שטייט די מנין.
די וועג ווי אזוי איך האלט אן די מנין איז דורך וואס כ׳גיי יעדן טאג צו
צום עמוד.
אז דער ציבור זעט אז דער מנין האט א קביעות דיגע בעל תפילה, קומט
מען דאווענען ביי איר.
אין טאג בין איך אויפגעשטאנען הייזעריג איך האב נישט געקענט
ארויסרעדן א ווארט פון מויל. איך האב זיך זייער געזארגט ווי אזוי וועל
איך קענען דאווענען פארן עמוד, איך האב מורא געהאט אז דער מנין
וועט בטל ווערן.
איך בין געגאנגען אין שול ווי געווענליך, איך האב געהאפט אז זאכן
וועלן זיך מסדר זיין.
איך האב אנגעהויבן לייגן טלית און תפילין און א איד קומט צו צו מיר
און בעט מיר א טובה, ער האט היינט יארצייט, ער פרעגט צי ער קען
צוגיין צום עמוד.
איך האב זיך זייער געפרייט, איך האב אים אוועקגעגעבן דער עמוד
הארצן גערן זעענדיג אין דעם א סימן אז מען זארגט זיך פון הימל פאר
מיין מנין.
ביסלעכווייז האט זיך מיין שטימע פארבעסערט, איך האב שוין געקענט
רעדן עפעס, אבער עס איז נאך אלץ נישט געווען גענוג גוט אז איך זאל
קענען צוגיין צום עמוד.
קומענדיגן צופרי בין איך ווייטער געקומען אין שול, איך האב זיך
געזארגט וואס וועט זיין, אבער די זעלבע וואונדער האט זיך נאכאמאל
איבערגעלחזרט.
דאסמאל איז א צווייטער איד צוגעקומען צו מיר בעטנדיג אז ער דארף
דעם עמוד, ער האט יארצייט, איך האב אים אוועקגעגעבן דעם עמוד און
געזען אין דעם א גוטער סימן.
צום דריטן טאג איז מיין קול שוין געווען בעסער, איך האב געטראכט אז
אפשר זאל איך צוגיין, אבער נאך איידער איך האב עספיעט צו אפועגן
ביידע זייטן איז א דריטער איד צוגעקומען צו מיר און געבעטן אז ער
ווייל דער עמוד, ער איז א חיוב, ער האט יארצייט נאך זיין טאטע.
דריי מאל איז שוין א חזקה, איך האב געדאנקט הקב״ה פאר די גוטע
שלוחים און געזען אין דעם א סימן.
צומארגענס ווען איך האב שוין געקענט דאווענען פארן עמוד, איז קיין
איינער נישט געקומען צוגיין.
אזא זאך האט נאך קיינמאל נישט פאסירט פריער, איך בין ארויס פון
איר מיט די הרגשה אז מן השמים וויל מען אז דער מנין זאל אנגיין, און
עס צו שטארקן האט מען אונטערגעשיקט שלוחים עס צו מחזק זיין.

[גארטל] זיך דאר בלויז האט: יך. ל

מען דארף זיך רייניגן - ווייל דער עצם וויילן אויף אזא ארט איז ממשיך
טומאה אויף דעם מענטש.

בדרך אפשר קען מען אויך זאגן אז דער מקום איז די שורש צו די חטא
המרגלים. ווען מען איז זיך מתבונן אין דער חטא ווערט מען פארוואונדערט
- ווי אזוי קען זיין אזא זאך אז אזעלכע גרויסע צדיקים זאלן זיך איבערדרייען
און רעדן שלעכטס אויף ארץ ישראל? נאר די נקודה איז די דערמאנטע נקודה
אז וויבאלד זיי האבן זיך געדרייט אין ארץ כנען האט דער מקום האט משפיע
געווען אויף זיי.

אין ספרי קודש ווערט געברענגט אז ווען א מענטש געפינט זיך אויף אן ארט
און ער האט אין איר מחשבות רעות, זאל ער אריבערגיין צו א צווייטן ארט
און דארט וועט אים גרינגער ווערן - ווייל עס איז זייער מעגליך אז דער ארט
איז משפיע.

דא אויף דעם ארט האט א איד אמאל געטון אן עבירה און איבערגעלאזט א
רוח רעה אויף דעם מקום.

ביי דעם איז געזאגט געווארן דער 'מידה טובה מרובה' אז אויף א מקום קדוש
רוט א קדושה, און ווען א איד קומט אן צו א מקום קדוש ווערט נמשך אויף
אים א קדושה, און ווען דעם קומט מען אייביג אין שול ווייל אין שול רוט
די שכינה.

עס איז דא א מוראדיגע דגל מתנה אפרים איבער די נושא אין פרשת וישב
און מיר ברענגען עס אראפ דא מיט זיין הייליגער לשון וז״ל: ׳יִשָּׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ
מִגְרֵי אָבִיו בְּאֶרֶץ כְּנָעַן, יֵשׁ לְפָרֶשׁ בָּזֶה כִּי יָדוּעַ בְּמָקוֹם שִׁישׁ הַשְּׂרָאֵת הַשְּׂכִינָה
שָׁם אֶף שֶׁאֲחֵר כָּךְ נִסְתַּלַּק נִשְׁאָר רוּשׁוֹם הַקְּדֻשָּׁה לְעוֹלָם. וְהוּא שֶׁאֲמַר הַכְּתוּב:
׳יִשָּׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִגְרֵי אָבִיו, הֵינּוּ בְּאוֹתוֹ אֶרֶץ שֶׁהָיָה אָבִיו עוֹשֶׂה שָׁם יְחֻדִּים
וְכוֹ. וְהוּא שְׂרָמָז כָּאֵן עַל הַיְּחֻדִּים קְדוּשִׁים שֶׁעָשָׂה בְּאוֹתוֹ מְקוֹם וּבְדַאי נִשְׁאָר
שָׁם רְשִׁימָא קְדִישָׁא וְלָכֵן יֵשֵׁב יַעֲקֹב שָׁם כִּי הַמָּקוֹם גֹּרֵם מִצְוָה גֹּרֶת מִצְוָה
וּקְדֻשָּׁה גֹּרֶת קְדֻשָּׁת וְכֵמוּ שֶׁכָּתְבוּ אֲנָשֵׁי אֲמַת יִרְאֵי ה' עַל פְּסוּק (תהלים א, א):
׳וּבְמִשְׁבֵּל לְצִים לֹא יֵשֵׁב, כִּי הַמָּקוֹם גֹּרֵם חֵס וְשְׁלוֹם. און ער פירט אויס מיט די
פאלגנדע מוראדיגע ווערטער: ׳הַדְּבָר הַזֶּה הוּא נוֹהַג תָּמִיד בְּכָל אֶדָם וּבְכָל זְמַן!
אין די ווערטער פון דער דגל זעט מען די גרויסקייט פון א מקום און די השפעה
וואס עס האט, אז עס ברענגט צו דעם מענטש צו מאכן נאך א מצוה.

ענליך צו דעם זאגט מען נאך בשם הרה״ק רבי נחמן מברסלב זי״ע אז אויב
א איד גייט אין גאס און פלוצלונג כאפט אים אן א התעוררות אדער א רוח
תשובה זאל ער נישט ווייטערגיין, נאר בלייבן אויף יענעם ארט, ווייל דאס איז
א סימן אז אויף דעם ארט רוט א קדושה.

מען דערציילט אז דער הייליגער חזון איש זצ״ל איז אמאל געגאנגען שפאצירן
ערגעץ און זיך געגעבן א שטעל אפ אויף א געוויסער ארט זאגנדיג אז ער
שפירט דא אויף דעם ארט א קדושה - אז בחורי הישיבה זענען געזעצן דא
און געלערנט תורה אויף דעם ארט.

מיר טרעטן יעצט אריין אין די זומער וואכן. אין אזא צייט איז מער מצוי אז
מען גייט ארום אין די גאסן און מען פארט ארום מער. אין אזא תקופה איז
זייער וויכטיג אז מען זאל אינאכט נעמען די קדושת הזמן און די סביבה אין
וואו מען געפינט זיך - ווייל די סביבה און אויך די מקום איז משפיע.

מען זאל זיך נישט איינרעדן אז מען קען גיין איבעראל און אז עס וועט נישט
משפיע זיין, ווייל דער כח פון דער מקום איז שטארק און איז משפיע און די
השפעה איז א שטארקער און עס קען אנמאכן א שטארקער נזק, און מידה
טובה מרובה אז עס קען משפיע זיין אויף לטובה.

זאל הקב״ה געבן אז מען זאל זיך קענען אפהיטן און בלייבן ערליך און נישט
נשפע ווערן פון די גאסן און אירע נאכשלעפער.

מסירות נפש אויף קידוש השם!

"ולא תחלל את שם אלקיך, אני ה' (יח, כא)

פונעם עמק הבקא, און אזוי ווייטער.
ווען די שווערע שמועה איז אנגעקומען, און ער האט
געזען ווי די חברים דרייען זיך מיט א געפאלענע און
באזארגטע געזיכט, האט זיך זיין גייסט נישט געבראכן,
און מיט זיין נאטורליכע שמחה האט ער זיך אנגערופן און
געזאגט צו זיי: "רבותי! איך פארשטיי נישט פארוואס איר
זענט אזוי פארצערט, ווייל אויב איז די שמועה ריכטיג,
איז אונז נאר געבליבן א קליינעם תיקון אויסצופירן...
און דאס איז עס! אויב אזוי, דארפן מיר זיך פרייען, ווייל
מיט אט דעם קליינעם תיקון וועלן מיר דערגרייכן דעם
שלימות!"

און וואס איז דער תיקון? – האבן די אנדערע מענטשן
פון די גרופע אים געפרעגט.

זייער פשוט, האט דער זון גענטפערט: 'סקילה שריפה
הרג חנק...' – מיר גייען זיך שוין מוסר נפש זיין על קדוש
שם שמים און דערמיט האט זיך געענדיגט דעם קליינעם
תיקון וואס איז אונז געבליבן צו משלים זיין אויף דער
וועלט!

דער סוף איז געווען, אז די גאנצע גרופע זענען באפרייט
געווארן אין א מזלדיגע שעה, אבער דער געשטאלט
פון דער ספרדישער זון האט זיך נישט אוועקגערוקט
פון זייערע אויגן, ווען זיין תמימות און שמחה אין זיין
אידישקייט איז געווען פאר זיי א וועגווייזער. און בעיקר
– דאס מקבל זיין מסירות נפש וואס דער איד האט
מקבל געווען אויף זיך מיט אזא געוואלדיגע פשטות און
געטריישאפט, אן קיין שום זייטיגע מחשבה!

- > < -

אין די דורות וואס זענען געווען פאר אונז, איז דער ענין
פון קדושה און צניעות געווען פון די הארבסטע זאכן
אין אלע אידישע קהילות, וועלכע האבן אפגעהיטן זייער
קדושה מיט שטארקייט, און זיך אכטונג געגעבן מיט
אלע כוחות ביי צו מסירות נפש.

אזוי ווי דער הייליגער קאצקער זצוק"ל פלעגט זאגן אויף
אונזער פרשה, פרשת קדושים, וועלכע הייבט זיך אן
(ויקרא יט, ב): "קדשים תהיו, און ענדיגט זיך (שם כ כז):
"דמיהם בם". און ער האט דאס מפרש געווען, אז דער סוף
פון די פרשה איז געווען בפתחתה, און דערביי האט ער זיך
אויסגעדורקט מיט זיין הייליגע פיערדיגע שארפיקייט:
"בלוט זאל זיך גיסן, און הייליג זאלסטו זיין!"

און דאס איז נישט נאר ביי די גדולי הדור, נאר אפילו
פשוטע מענטשן און אפילו פרויען און דער המון עם
האבן געוואוסט און פארשטאנען אז אזעלכע און
ענדליכע זאכן זענען אסור און עס איז ייִהָרָג וְאֵל יִעָבֹד!
פשוטו כמשמעו!

עס איז באוואוסט די מעשה נורא וואס איז פארגעקומען
אין די צייטן פון די צווייטע וועלט-מלחמה מיט די דריי
און ניינציג אידישע טעכטער, און די מעשה איז געווארן
מפורסם בְּשִׁעְתּוֹ אִיבֵּער די גאנצע וועלט.

דאס איז געווען אינדערצייט וואס די פארשאלטענע
דייטשן ימח-שטעט זענען איינגענומען אין די
באוואוסטע שטאט קראקא אין פוילן, מיט א זיגמארש
פול מיט פיינטשאפט און אכזריות. אין די זעלבע זייט
האבן זיך געפינען אינעם גרויסן 'בית יעקב' געביידע
דארט אין שטאט – וואס די חשובע פרוי, מרת שרה
שניידער ע"ה האט געבויט מיט מסירות נפש – דריי
און ניינציג סעמינאר מיידלעך, וועלכע האבן זיך דארט
געפינען צוזאמען מיט זייערע לערערנס.

זיי האבן זיך דארט געפינען

זיין לביאת משיח צדקנו, און צום עולם התקון ווען דער
אויבערשטער וועט לבדו מלוך נורא.

למעשה, האט דער לעלובער רבי ז"ע שטילערהייט
אויסגעפינען פון די פלענער צו פארניכטן דעם אידאקער
רעאקטער, [ווי אויך דער הייליגער באבא סאלי זצוק"ל]
און האבן שטארק מתפלל געווען אז עס זאל זיין גוט פאר
אידישע קינדער. די תפילה פון די צדיקים האט געמאכט
א געוואלדיגער רושם למעלה, און דער רעאקטער איז
פארניכטעט געווארן מיט הצלחה.

- > < -

עס האט מיר דערציילט הרה"ח רבי משה כהן זצ"ל, פון
די אנשי ירושלים של מעלה, אז אינדערצייט פונעם
בריטישן מאנדאט אין ארץ הקודש, איז ער אמאל
געכאפט געווארן און אריינגעזעצט געווארן אינעם
שטרענגן טורמע אונטער שלאס און ריגל, וואו ער איז
געזעצן מיט א גרופע אידן, מיקרי קריתא דשופרא.

אין איינס פון יענע שווערע טעג האט מען זיי געזאגט,
אז ביז א קורצער צייט וועט מען זיי אריבערפירן צום
ארעסט-הויז אין עכו וואס איז געווען באוואוסט אלץ א
רזיגער פעסטונג פאר גאר שווערע ארעסטאנטן, וועלכע
זענען מערסטנס פאראורטיילט געווארן צו טויט-שטראף.
די אידן זענען אנגעטריפן געווארן מיט א שרעקליכן פחד,
איבערהויפט נאכן הערן שטילערהייט די שמועה אז די
בריטישע הערשאפט פלאנט טאקע זיי צו באשטראפן
מיט טויט-שטראף! – די שיטה איז דעמאלסט געווען צו
באשטראפן מיט גאר א שטארקע האנט, איבערהויפט די
אידן וועלכע האבן ווידערגעשפענגט אין זייערע געזעצן,
למען ישמחו ויִדְאוּ!

די גאנצע חבורה וועלכע זענען געזעצן אינעם טונקעלן
צעל, זענען אנגעטריפן געווארן מיט גרויס זארג און
צווערניש, און זייער געזיכט האט אויסגערופן טרויער
און קלעם. – אויסער איין איד פון די עדות המזרח,
וועלכער איז אויך געזעצן מיט זיי אין ארעסט, פארן
ווידערגעפינען אינעם רעגירונג דאס איז געווען אן
עלטערער איד מיט א לאנגע ווייסע בארד. צום גרויסן
וואונדער האט זיין געזיכט געשיינט, און ער איז
אומגעגאנגען די גאנצע צייט מיט גרויס שמחה, דערפאר
וואס ער האט זוכה געווען צו ארעסטירט ווערן פארן
מקיים זיין די תורה און טון דעם רצון השם! – ער איז
געווען דער רוח החיה פארן גאנצן גרופע, און כאטש
וואס ער איז געווען דער עלסטער פון די חבורה איז ער
אבער אין גייסט געווען ווי דער יונסטער פון זיי אלע!
שטענדיג האט ער זיי דערפריידט, און זיי מחזק געווען
מיט אויפריכטיגע ווערטער, אז א איד דארף זיך פרייען
אין יעדן מצב, און אז דער אויבערשטער וועט אוודאי
העלפן און זיי

די מצוה פון קידוש השם איז מחייב אז מען זאל זיין
גרייט אויף מסירות נפש פאר קידוש השם און דאס איז
א פליכט וואס גאנץ כלל ישראל איז באפוילן געווארן
דערויף (רמב"ם הל' יסוה"ת פ"ה ה"א). און אזוי שטייט אין
פסוק (להלן כב לב): "ולא תחללו את שם קדשי, ונקדשתי
בתוך בני ישראל". און רש"י ערקלערט: "ממשמע שנאמר
'ולא תחללו' מה תלמוד לומר 'ונקדשתי' – מסר עצמך
וקדש שמי, שכן מצינו בתננה מישאל ונזריה וכו'".

אט די מצוה פון מסירות נפש, זענען מיר מקבל אויף זיך
צוויי מאל יעדן טאג מיט ליבשאפט, אינדערצייט וואס
מיר ליינען קריאת שמע, אזוי ווי עס שטייט אין פסוק
(דברים ה ה): "ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך
וגו' – אפילו הוא נוטל את נפשך" (ברכות נד). און ווי
דער הייליגער רבי ר' אלימלך מליזענסק ז"ע באלייכט
דאס מיט זיינע לעכטיגע ווערטער אין זיין צעטיל קטן
(ס"ק א-ב), זע דארט ווי מיט זיין קלארע שפראך טוט
ער ערקלערן, וויאזוי דער מענטש זאל זיך פארשטעלן
און זיך מצייר זיין אין זיין געדאנק דער ענין פון זיך
אונטערגעגעבן מסירות נפש פארן אויבערשטן.

- > < -

אינדערצייט וואס אין ארץ הקודש האט געשוועבט די
שרעקליכע גזירה פון 'גיוס בנות', צו די טמאנע מיליטער,
האבן אלע גדולי ומאורי הדור צוגעשטימט אז די גזירה
טראגט מיט זיך די עבירה פון 'גילוי עריות', וואס דאס איז
איינס פון די דריי עבירות וואס דער דין ביי דעם איז: יִהָרָג
וְאֵל יִעָבֹד! און זיי האבן ארויסגעגעבן זייער פסק פאר
גאנץ כלל ישראל, אז מען דארף זיך שטעלן אנטקעגן אט
די גזירה מיט מסירות נפש ממש.

דער הייליגער חזון איש זצוק"ל וועלכער איז געווען דער
גדול הדור וועלכער איז געווען זייער שטארק אריינגעטון
אין אט די מערכה, כידוע, האט זיך אין יענע טעג
איינגעגאנדלט א גרויסע און שארפע מעסער, און עס
געשאנקען פאר זיין שוועסטער די רעבעצן גריינמאן
ע"ה. ערקלערנדיג אז ער שענקט איר דעם מעסער, כדי
זי זאל עס האבן גרייט ביי איר בִּצְת הַצֶּרֶךְ, צו מקיים זיין
בהיורד די מצוה פון "ונקדשתי בתוך בני ישראל".

- > < -

ארום פערציג יאר צוריק, האבן אנגעהויבן צו קומען
שלעכטע שמועות קיין ארץ ישראל, אז אין אידאק,
וועלכע איז געווען א פיינטליכע און אכזריותדיגע
לאנד, ווערט געבויט אן אטאמישער רעאקטער. גרויס
שרעק האט ארומגענומען דעם אידישן ישוב אין ארץ
ישראל, פארשטייענדיג אז די אראבער האבן מיטן שאפן
דעם אטאם-באמבע געפלאנט חלילה עס צו שיקן צום
ריכטונג פון ארץ ישראל, און דער שרעק איז ליידער
געווען זייער גרויס אין די אידישע הערצער.

ווען הרה"ק רבי משה מרדכי לעלובער זצוק"ל האט
געהערט דערפון, און מען האט פארגעלייגט פאר אים
דעם שרעקליכן שאדן וואס דער באמבע איז אימשיטאנד
צו ברענגען, האבנדיג די מעגליכקייט צו חלילה אפמעקן
גאנצע שטעט און מדינות און ח"ו צוריקברענגען די
וועלט צו תהו ובהו. האט זיך דער רבי צושמיכלט און
געזאגט – דערויף זאגן מיר דאך יעדן טאג: "ואחרי
כָּלֹות הַכֵּל לְבַדּוֹ יִסְלֹךְ נִרְאִי" (אדון עולם). און אויב
אזוי איז דאס זעלבסט דער תכלית איז פארוואס דארף
אונז אנגיין ווען און וויאזוי וועט אויסגעפירט ווערן
דער תכלית פונעם רצון הבורא ברוך הוא, זענען מיר
גרייט אפילו אויף מסירות נפש אז אט די תכלית זאל
אנקומען, ווייל אחרי כָּלֹות הַכֵּל וועלן מיר תיכף זוכה

א באהעלטעניש אין איינס פון די קעלערן פונעם בנין, אבער די אנגעשפצטע אויגן פון די נאציס האט נישט איבערגעהיפט אויף אט דעם פראכטפולן געביידע, און האבן אריינגעשטורעמט אינעווייניג זוכנדיג גרונטליך נאך לעבעדיגע מענטשן. גאנץ שנעל איז אנגעקומען צו אויערן פון די מיידלעך, דער אפקלאנג פון די שטייול פון די רשעות'דיגע סאלדאטן, וועלכע האבן אנטפלעקט אט דעם גאנצן גרויסן גרופע.

וויבאלד די נאציס זענען דעמאלטס געווען שיכור מיט זייער זיג, פון דער גרינגער און שנעלער נצחון איינגעמענדיג גאנץ פוילן דורך א בליץ-קריג האבן זיי אין יעדן ארט געטון וואס עס האט זיך נאר פארשמעקט פאר זייער בייזווייליג גייסט. אויך יעצט, האבן זיי זיך נישט געאייילט צו הרגענען זייערע קרובות נאר האבן צום ערשט ארויפגעברענגט די גאנצע גרופע מיידלעך צוזאמען מיט זייערע לערערנס צום גרויסן זאל וואס האט זיך געפינען אין צענטער פונעם בנין, וואו זיי האבן אנגעקליידט אלע

מיידלעך מיט ווייסע קליידער, און זיי געזאגט אז זיי זאלן זיך אנגרייטן צום אוונט, ווען די סאלדאטן וועלן ענדיגן שפאצירן זייער זיג-מארש אין שטאט, און זיך צוריקקערן זיי צו טשעפן...

די הייליגע מיידלעך צוזאמען מיט זייערע לערערנס האבן גוט געוואוסט וואס זיי האבן צו טון, און בסודי סודות איז זיי געלונגען צו פארשאפן פילן פון סם המות פאר אלע תלמידות. די לערערנס האבן ערקלערט פאר זייערע תלמידות מיט בכיות נזירות די גרויסקייט פון די יעצטיגע צייט צו וועלכע זיי האבן זוכה געווען, וויבאלד עס האט זיך געמאכט פאר זיי די זעלטענע מצוה פון קידוש השם וויבאלד זיי זענען יעצט באפוילן געווארן מיט יהרג ואל יעבר!

איינע פון אט די הייליגע לערערנס, האט נאך אריינגעכאפט ארויסצושויקן פון דארט א ספעציעלן בריוו צו איינער פון די גרויסע רבנים פון אגודת ישראל אין אמעריקע, זיי צו לאזן וויסן וואו עס האלט ביי זיי, און האט עס געשיקט צום געטא וועלכע איז נאך דעמאלטס געשטאנען. [דער בריוו איז אנגעקומען צו זיין ציל אין אמעריקע, און א קאפי דערפון איז נאך אפגעהיטן ביז היינט, און עס ערשיינט אין עטליכע ביכער וואס זענען ארויסגעגעבן געווארן איבער די געשעענישן פון די צווייטע וועלט-מלחמה].

דערנאך האבן זיי אלע אינאיינעם מיט בכיות נזירות און בשמחה צעקומה געמאכט די ברכת המצות: "אֱשׁוּר קִדְּשׁוּ בַּמִּצְוֹתַי וְצִוְּנוּ עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם! און אלע אינאיינעם האבן איינגעשלינגען די סם המות פילן, און האבן זיך מוסר נפש געווען מיט א געוואלדיגע קדושה וטהרה, און אין אוונט ווען די רשעים זענען אנגעקומען האבן זיי געפינען אלע מיידלעך טויט!!!

[היינט צוטאגס, זענען דא עטליכע ערטער אין ארץ ישראל, וואו עס זענען דא גאסן און גערטנער וואס זענען גערופן אויף זייער נאמען: "גן תשעים ושלש", אדער "רחוב תשעים ושלש", אין אנדערע פון די דריי און נייציג הייליגע אידישע טעכטער, ה"ר].

דאס זענען געווען "פשוטע" מיידלעך און לערערנס, אזוי ווי אלע געווענליכע "אידישע" טעכטער, נישט עפעס עקסטערע רעבעצנס און אויסטערלישע צדקניות – נאר, וויבאלד די הייליגע לופט איז געווען אזוי איינגעווארצלט אין אידישע שטיבע, איז פשוט געווען ביי זיי אז ביי אזעלכע זאכן גייט מען ביזן סוף, מיט מסירות נפש אויף קידוש השם:

[זע וואס דער הייליגער בני יששכר ברענגט (סיון מאמר ה ס"ב) בשם החסיד מהר"י יעב"ץ זצוק"ל, וואס זיינע אויגן האבן געזען בשעת גזרת השמה, עיין שם].

די פאלגנדע מעשה נורא האבן איך געהערט און מקבל געווען פון הרה"ח המפורסם רבי משה חיים חעשין זצ"ל בעל מחבר פונעם ספר "המסורת", וועלכע איז געווען פון די חשובע רמ"ם אין ישיבת עץ חיים. די פאלגנדע שרעקליכע עובדא איז געשען אין די אלט-שטאט פון

הסדרה המיוחדת שתוכל בסדר
ליבנכם לכל מועד באוירא עילאה
ובתפנוג רוחני לחוש את אור המועד

לכבין עמקי סודותיה
חגים מועדים וזמנים
עם תורת הקבלה

מבאר ומפרש
דברי הרב והרש"ש
בשפה ברורה
המביא הולדו בו
לדבנה ברורה
ורצויה בטוב הכונה

השיות והקדוקים
קשיות ותוצות
ברברי הרב והרש"ש

מראה מקומות
על דברי הרב והרש"ש
ומקורות על הכבוד

חג הפסח

ספירת העומר

חג השבועות

בין המצרים

ראש השנה

עשית ויוהכ"פ

חג הסוכות

שוכבים

חנוכה ופורים

להשיג בחניות הספרים המוכרות
הפנה ראשית מיום הפריש סכומה הרב יצחק פרידלנד 03-494414

ירושלים עיר הקודש, מיט זיין טאטן, הרה"ג רבי אהרן זאב חעשין זצ"ל.

די חשובע חעשין משפחה, האט געוואוינט אין איינע פון די געסלעך פון אלט-שטאט. אהרן זאב איז געווען אן אויסגערופענע מלמד אינעם תלמוד תורה עץ חיים און אין די שווערע טעג פון די שרעקליכע מלחמה אין יאר תש"ת ווען אלע תלמודי תורה אין שטאט זענען געווען פארמאכט און אויף שלאס און ריגל, האט רבי אהרן

זאב צוזאמגענומען ביי אים אינדערהיים א קליין גרופע פון תינוקות של בית רבן און געלערנט מיט זיי תורה [איינער פון אט די קינדער וואס האבן דעמאלטס געלערנט ביי אים אינדערהיים איז הרה"ג רבי נחום כהן שליט"א].

און אט, אום י"ז אדר ב' תש"ת אינמיטן לערנען, איז פלוצלונג געווארן א שווערער פאגראם אין שטאט, און א גרויסע גרופע אראבער ימח"ש'ס האבן זיך ברוטאליש איינגעבראכן אינעם אידישן קווארטל. אלע קינדער פונעם כיתה האבן שטארק געציטערט, און נישט געוואוסט וואס צו טון אין אט דעם שרעקליכן צייט פון געפאר.

אין הויז פון הרב חעשין, האבן איינגעבראכן צוויי אכזריות'דיגע און בלוט-דארשטיגע אראבער, נאכן צוברעכן דעם טיר מיט גרויס צארן, און זענענדיג דעם געוואלדיגן מחזה ווי דער רבי זיצט איינגעהילט אינעם טלית און באקרוינט מיט תפילין, און ער לערנט די הייליגע תורה מיט זיינע טייערע תלמידים, און געזיכט לייכט און שיינט מיט א געוואלדיגן ליכטיגקייט. – האט זיך גלייך אנגעצינדן אין זיי די תאות הרציקה, און איינער פון זיי האט גענומען זיין שיסער, און גלייך געשאסן דעם רבי'ן.

ווען זיין חשוב'ע טאכטער, וועלכע איז געווען באהאלטן אונטערן בעט, האט געזען איר טאטע אין זיין ענגשאפט, האט זי גענומען שרייען: "טאטע! טאטע!" און גלייך האט דער פארשאלטענער רשע געשאסן אויך אויף איר, און זיי זענען ביידע געהרגעט געווארן אין דער זעלבער צייט, ה"ל. [זי איז געווען א כלה איידער די חתונה]. – אט דער אראבישער מחבל, האט געוואלט ווייטער שוין די אנדערע קינדער, נאר בהשגחה עליונה איז זיי געשען א נס ופלא אז פלוצלונג האט זיין חבר, דער צווייטער אראבער, געזאגט צו אים: וואס האסטו מיט אט די קליינע קינדער, לאמיר ווייטערגיין צו די אנדערע הייזער!!! און אזוי זענען זיי ארויסגעגאנגען פון הויז.

ווען די לויז איז ארויסגעגאנגען, און דער ראב"ד, דער גאון און צדיק רבי דוד יונגרייז זצ"ל האט געוואלט מספיד זיין דעם נפטר, האט ער שטארק געוויינט און געזאגט: מיט וואס קען איך אים דען מספיד זיין, ממש נעכטן איז ער געווען ביי מיר אינדערהיים און ער האט גערעדט מיט מיר אויף דאס וואס ער האט געלערנט אינעם ספר הזוהר הקדוש (הקדמת התיקונים דף ט' ע"ב) ווי געוואלדיג איז די מעלה און חשיבות פון דער וועלכער האט זוכה געווען צו שטארבן על קידוש השם. און ער האט מיר געזאגט, אז לערנענדיג די ווערטער, האט זיך ערוועקט אין אים א שטארקער רצון און חשק צו אזא געהויבענע מיתה. האב איך אים געזאגט, אז ער זאל אכטונג געבן, חלילה – אל תפתח פה אבער ער האט זיך פארעקש'נט און ערקלערט אז דאס איז וואס ער וויל...

און גלייך אויפצומארגנס, איז ער טאקע געגאנגען אויף קידוש השם! [אינעם ספר "המסורת", אויפן לעצטן בלעטל, האט ער געשטעלט פאר זיי א מזכרת זכרון נצח, און דארט ווערט דערמאנט אין קורצן דער ענין וואס ער איז געהרגעט געווארן אויף קידוש השם עיין שם]

לפון אחך
והספר אצלך
אצל אלות דא' משלוח

מוקד הזמנות ספרים
רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
קו ההזמנות של מכון טיב 0733-22-76-09

יור"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך פוזמן להודיע ולהפיץ את העלון באזוריך פטורין ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענוינים יקבלו את העלון בפיל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ להדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email: Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7175